

REGERINGSKANSLIET

Utbildningsdepartementet

Ny teknik 09-03-11

Det är fel att rädda en biltillverkare

Statens medel ska användas för att ställa om näringslivet, inte för att rädda personbiltillverkare, skriver Pontus Braunerbjelm, huvudsekreterare i Globaliseringsrådet.

Djupet och omfattningen av den kris världen drabbats av under det senaste året var omöjlig att förutspå. Ekonomin kommer dock att vända uppåt igen, men världen kommer att se annorlunda ut.

Krisen består av två komponenter: dels en djup konjunkturedgång, dels en strukturell kris som främst berör industriländerna. Strukturomvandlingen påverkas av globaliseringen, konkurrensen hårdnar, och den pågående krisen förvärrar problemen. Befintliga företag och kluster kommer att slås ut eller försvagas, andra kommer att växa sig starkare.

Frågan är hur politiken ska förhålla sig till de problem som olika kluster och företag nu brottas med.

En strategi är att gå in med olika stöd till företagen eller att till och med köpa företag. Antag att staten skulle överta ett företag som tillverkar personvagnar för, säg 30 miljarder kronor.

Det motsvarar mer än det totala stimulanspaket som staten lagt fram i form av lånegarantier och stöd till i grunden sunda företag som hamnat i akuta kreditproblem. Det är naturligtvis aldrig försvarbart att gå in med

sådana summor till ett enda företag. Vad skulle hända efter övertagandet? Skulle företaget tillverka på lager? Vad skickar det för signaler till näringslivet, finansiella aktörer och entreprenörer?

I stället bör statens medel användas för att främja omställningskapacitet i näringslivet, åtgärder som riktar sig mot alla branscher och främst tar sikte på arbetstagarna - inte företagen.

Dynamiska kluster, särskilt när kluster växer fram, men också i olika omställningsfaser, drivs av en komplex samverkan mellan lokala traditioner, regelverk och lagar, en smula tur samt det lokala företaget. Förändringarna i kluster som visat överlevnadskraft är nästan alltid entreprenörsdrivna - dessa entreprenörer kan finnas utanför befintliga kluster eller inom gruppen av befintliga aktörer.

Politikens utformning är avgörande för dynamiken, den får inte utformas så att omställningskrafter hämmas och befintliga klusterstrukturer cementeras.

De kreativa förstörelseprocesserna måste tillåtas att verka. Dessa processer är såväl lokala som i allt högre grad internationella. En konkurrenskraftig lokal miljö kombineras med nätverk som sträcker sig över landgränserna och blir allt mer globala.

Med rätt politik är regional mångfald ett fullt realistiskt scenario för Sverige. Den regionala politiken måste dock stödjas av nationella insatser. Det är en farlig väg om politiker tror sig kunna "hjälpa" andra delar av landet genom att bromsa snabbväxande regioner som Stockholm. Alternativet till en storstad är sällan en mindre stad eller region, utan andra storstadsregioner utanför Sverige.

Snarare är några riktigt starka kluster en förutsättning för att kompletterande kluster på regional nivå ska kunna växa fram.

En allt mer globaliserad ekonomi ställer stabiliseringspolitiken inför nya utmaningar som kräver en förutsättningslös diskussion.

Att använda sig av gårdagens ekonomiska politik för att möta morgondagens problem har, som historien visat, många gånger lett till förödande resultat för ett lands välstånd. Det är rätt att installera en finansakut, som regeringen och riksbanken gjort, men en klusterakut måste bemötas med ett nej!

Pontus Braunerhjelm, huvudsekreterare i Globaliseringsrådet